

hírek

Hun kori lószerszámveret (arany, almandin és zöld üveg)
Magyar Nemzeti Múzeum
Dabasi András felvétele

ÚJ SZERZEMÉNYEKKEK GYARAPODÓ INTÉZMÉNYEK

¶ Attila hun király korabeli, felbecsülhetetlen értékű leletegyüttessel gyarapodott a Magyar Nemzeti Múzeum, Ehmann Gábornak köszönhetően, aki túrázás közben figyelt fel az avarban ragyogó kis arany- és ezüsttárgyakra. A környéken neki is fogtak a helyszín feltárásának, de a lelőhely környezetében nem találtak sírt, ezért úgy gondolják, hogy ez a hun kori „áldozati leletek” közé sorolható, amelyhez hasonló a Kárpát-medencében csak Szeged-Nagyszéksósón, Pécs-Üszögpusztán, Pannonhalmán és Bátaszéken került elő a földből. A százhuszonöt hun kori tárgy több csoportban bukkant elő, mivel külön ásták el a rangos tulajdonos lószerszámain, vasból készült öveit, fegyvereit és lábbelikészletét. Egy kilencvenegy éves mezőberényi asszony, Gottschick Erzsébet azt a ládát ajánlotta fel a kecskeméti Katona József Múzeumnak, amelyet a malenkij robot, a sachtli szénbányában kényszerből eltöltött időszakban készítettett. Mezőberényben a malenkij robot még köztünk lévő túlélőivel videointerjúkat forgattak a Kecskeméti Katona József Múzeum és a Nemzeti Emlékezet Bizottságának együttműködésében létrejött Oral History Projekt keretében. A Közlekedési Múzeum bontásakor a Kossuth-díjas iparművész, Schrammel Imre harminc éve elrejtett reliéfje került elő amely közlekedési eszközöket,

többek között vonatot, vitorlást és hólégballont ábrázol. A múzeum faláról az alkotást restaurátorok szedték le, és a keramikus nemsokára elkészülő szombathelyi múzeumban újra kiállítják majd. (MC)

MÚZEUMI MUNKATÁRSÁK KAPTAK ELISMERÉST

¶ Nemzeti ünnepünk alkalmából Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetést kapott Molnár Melinda múzeumpedagógus, etnográfus, a besenyszögi Chiovini Ferenc Kolping Katolikus Általános Iskola Alapfokú Művészeti Iskola igazgatóhelyettese, a Vehiculum-Ház Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Múzeumpedagógiai Tagintézményének vezetője és Pintérné Bánóczi Ágnes, a Szépművészeti Múzeum–Magyar Nemzeti Galéria gazdasági igazgatója. Móra Ferenc-díjban részesült Ando György, a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum igazgatója; Bálványos Anna, a Ludwig Múzeum–Kortárs Művészeti Múzeum főmuzeológusa és Gyarmati Zsolt, a csíkszeredai Csíki Székely Múzeum igazgatója. Tolna Megye Kiváló Közalkalmazottja kitüntetésben részesült Andrásné Marton Zsuzsa, a Wosinsky Mór Megyei Múzeum munkatársa három évtizedes közösség-szervező és múzeumpedagógiai munkájáért. Az Együtt Zalaegerszegért Egyesület emléklakettet adományozott Megyeri Anna történésznek,

a Göcseji Múzeum munkatársának a város múltjának feltárásáért és hiteles megismertetéséért. (MC)

ÚJ VEZETŐK MÚZEUMAINK ÉLÉN

¶ Beiktatták a Magyar Nemzeti Múzeum új főigazgatóját, Varga Benedeket, aki a nyugdíjkorhatárt elért Csorba Lászlót követi az intézmény élén. Varga Benedek a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és Levéltár főigazgatója volt kilenc éven át, és emellett 2015 januárjától az ICOM Magyar Nemzeti Bizottságának elnöke. Pröhle Gergely egykori diplomata, a nemzetközi és európai uniós ügyekért felelős helyettes államtitkár lesz január elsejétől a Petőfi Irodalmi Múzeum (PIM) főigazgatója. Pröhle Gergely az intézményt két cikluson keresztül vezető és hamarosan nyugdíjba vonuló E. Csorba Csilla utóda lesz. (MC)

ELHUNYT MÚZEUMI MUNKATÁRSAKRA EMLÉKEZÜNK

¶ Negyvenöt évesen tragikus balesetben elhunyt Miklóssity-Szóke Mihály régész, a Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központja, majd a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Tájékoztató és Olvasószolgálati Osztályának munkatársa. Érdeklődési köre szerteágazó volt a római koron belül, ám leginkább a szürke házi kerámiákkal foglalkozott. Életének kilencvenedik évében elhunyt Gulyás Klára irodalmi muzeológus, a Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársa. Különösen értékes munkát végzett édesapja – Gulyás Pál debreceni

költő – és Németh László levelezésének sajtó alá rendezésével. Negyvenhét évesen tragikus hirtelenséggel meghalt Jánoska József, a PIM Gazdasági Főosztályának vezető munkatársa, aki 2011 óta dolgozott az intézménynél. Hetvennégy éves korában elhunyt Fuxreiter András, rakétatechnikusból lett amatőr geológus, akinek páratlanul gazdag ásványgyűjteményét a Kulturális Örökség Igazgatósága védetté nyilvánította. A gyűjtőt 2003-ban Kecskemét Közművelődéséért Díjjal tüntette ki a város. (MC)

MEGÚJULT KIÁLLÍTÁSOK ÉS MÚZEUMÉPÜLETEK ORSZÁGSZERTE

¶ Teljesen megújult a székesfehérvári Alumíniumipari Múzeum, amelyben uniós támogatás segítségével korszerű multimédiás oktatótérreket és virtuális pontokat alakítottak ki, valamint akadálymentesítették az épületet. A szolnoki Indóházban megnyílt a RepTár Interaktív Repülőmúzeum, mely több kisebb hazai katonai repüléstörténeti kiállítás anyagát egyesíti. Az itt található negyven nyugdíjazott és restaurált gép mellett interaktív eszközök kínálnak különleges élményt a látogatóknak a mintegy hatvanezer négyzetméter alapterületű, négyezer-ötszáz négyzetméter fedett kiállítóterű múzeumban. Nagylakon Óriásgombolyag-múzeum nyílt a helyi művelődési ház épületében. A faluban 1903-tól működik a kendergyár, amely Trianon után az egykori település nagy részével ellentétben Magyarországon maradt, és a mai Nagylak lényegében ennek köszönheti létét. Megnyitották a Tatabányai Múzeum

új állandó bemutatójának befejező részét, ezzel teljessé vált a három nagy szakaszban összeállított *Metamorfózis – Ember és természet kapcsolata az Átal-ér völgyében* című interaktív kiállítás, mely a történeti ökológia eszközeivel mutatja be a térség történetét, az ember és a természet kapcsolatát. Az önkormányzat vette át az oroszlányi Bányászati Múzeum működtetését; a növekvő látogatottságú intézményben egységes megjelenésű tájékoztató táblákat helyeztek ki. A már népszerű attrakciók, a kisvasút beindítása, a kilátó megnyitása mellett a közelmúltban teljesen feltárták az egykori robbanászraktárt, amelyre visszakerült az eredetiben megőrzött bejárati ajtó. (MC)

EMLÉKJELEK, SZOBROK KALANDOS ÉLETE

¶ A Soproni Múzeum támogatásával ismét látható a legendás zöld kő stilizált másolata a Tűztorony mellett. (Az eredeti követ a Fabricius-ház gótikus nagytermében őrzik.) A kékszöld kristályos ásvány a középkori város egyik legforgalmasabb területén köszöntötte egykor a betérőket, és ha valaki nem tudta megmondani a pontos helyet, nem hitték el neki, hogy valóban járt a városban. Az újpesti hadikikötő múzeumának állandó kiállításán helyezték el a Bánvölgyi László szegedi szobrászművész által készített, őrségben álló matrózt ábrázoló bronzszobrot, amelyet eredetileg a hadtörténeti múzeumba szántak, de csak a raktárban porosodott. Nyíregyházán felújították és ismét a síremlék részévé tették Jósa András orvos-régész kopjafáját az Északi Temetőben. (MC)

TÖNKREMENNE A TELEFONKÖZPONT, HA ELKÖLTÖZTETNÉK A VÁRBÓL

¶ A világ utolsó, 7a1 típusú forgógépes telefonközpontja eshet áldozatul a kormányzat Várba költöztetésének. Ez a kivételes technikatörténeti emlék ugyanis gyakorlatilag elköltöztethetetlen, ha szétszedik, később aligha tudják újra összeállítani úgy, hogy eredeti állapotának megfelelően ismét működjön. Az I. kerületi Űri utca 49.-ből számos akadémiai intézet mellett a Postamúzeum kiállítóhelyeként működő Telefónia Múzeumot is ki kell(ene) költöztetni, hogy a Belügyminisztérium irodái helyet kapjanak. A múzeum fő attrakciójának számító, eredetileg is ide tervezett és 1928-ban épített, még ma is működőképes telefonközpontot is el kellene szállítani, a többszobányi berendezést a manővert azonban aligha élné túl. Megoldás lehetne, ha a befalazott régi bejáratot újranitná, és a múzeum a Belügyminisztérium egyéb helyiségeitől szeparáltan tovább működhetne. (Index.hu/urbanista)

ÖTVENHAT ESEMÉNYEI TÉRHATÁSÚ FILMEKEN

¶ A Terror Háza Múzeum *Egy akaraton – 1956–2016* című ideglenes tárlatához Pálfi György filmrendező készített tíz, kettő-négy perc hosszúságú filmet, melyek története valós alapokból, szemtanúk visszaemlékezéseiből építkezik, és a hősiesség megjelenési formáit mutatják be az '56-os eseményekben. Az izgalmas vállalkozás lényege, hogy egy új befogadási lehetőség fokozza a valóságosság élményét. A filmeket ugyanis VR- (Virtual

Reality) technológia segítségével forgatták, és e virtuális valóságban egy VR-szemüveg segítségével kiléphetünk a mozivászon két dimenziójából: ha fejünket bármerre elforgatjuk, 360 fokban a korabeli környezet tárul elénk, mintha benne lennénk az események középpontjában. (MNO)

TÁJHÁZ ÉPÜL A VAJDASÁGI TAMÁSFALVÁN

¶ A román határhoz közeli, négyszázötven lakosú kistelepülés 55 százaléka magyar nemzetiségű, megélhetést csak a mezőgazdaság kínálja, ám a terményeket nem könnyű értékesíteni, hiszen a legközelebbi város, Nagybécskerek ötven kilométerre található. A falu Svájcban élő szülőtte nemrégiben egy tájház megvalósításába fogott, amelyet a svájci, kriensi egyház segítségével hoznak létre. A Széchenyi István Magyar Művelődési Egyesület tulajdonába kerülő ház mögött kialakítandó múzeumrészben régi parasztkocsit, mezőgazdasági eszközöket, használati tárgyakat állítanak ki, amelyeket a falu lakosai bocsátanak rendelkezésre. A tájház nemcsak a helyi fiataloknak mutatja meg hogyan éltek elődeik, de a falusi turizmus kiváló célpontja is lehet. (Hétnap.rs)

FOTÓGYŰJTEMÉNYT ADOMÁNYOZTAK NAGYVÁRADNAK

¶ A nagyváradi vár és a városi múzeum történeti szekciójában kialakított fotómúzeumnak adományozta kortárs nemzetközi fotóművészeti gyűjteményét Tóth István fotóművész,

továbbá a város könyvtárának ajánlotta fel kétezer fényképészeti szakkönyvét, amelyeket negyven évig gyűjtött. A fotómúzeum hét termében a(z elsősorban festő) Mezey Lajos munkásságát bemutató tárlat mellett – amelyet Nagyvárad első fotográfusának lezármazottai helyeztek el letétbe – fényképezőgépeket, kellékeket, fényképstúdiót, laboratóriumot állítottak ki, de láthatók Arany (született Gyenge) Rozáliának, Nagyvárad első női fotósának értékes dokumentumai is. A múzeumi részleg Románia egyetlen olyan gyűjteménye, mely bemutatja a váradi fényképészet fejlődését az első dagerrotípia megjelenésétől a digitális korszakig. (Erdőn.ro)

A TITANIC-KÖZPONT LETT IDÉN EURÓPA LEGFŐBB LÁTVÁNYOSSÁGA

¶ A World Travel Awards idén a tragikus sorsú tengerjárónak emléket állító Titanic Belfastot – amelyet a nyitás óta hárommillióan látogattak meg – választotta meg Európa legfőbb látványosságának. A díjat 1993-ban alapították a turizmus és vendéglátás kiemelkedő teljesítményeinek elismerése érdekében. Az európai győztes részt vesz a világversenyen, amelynek eredményét október 15-én Vietnámban jelentik be. A Titanic Belfast 2012-ben nyílt meg, száz évvel azután, hogy az RMS Titanic, amely korának legnagyobb utasszállító óceánjárója volt, jéghegynek ütközött, és elsüllyedt. A hajót a városban építették a Harland and Wolff hajógyárban. A múzeum magassága megegyezik a tengerjáróéval, és épp annyi vendéget tud befogadni, mint egykor a hajó, azaz 3547 főt. (Origo)

A Titanic Belfast épületének látványterve
Forrás: Titanic Belfast

DIGITALIZÁLT MAGÁN- FOTÓGYŰJTEMÉNY ROMÁNIÁBAN

¶ Egy romániai fotográfus, Mario Cezar Popescu önkéntes munkával digitalizálta és online publikálta Costică Acsinte fényképész két világháború közötti munkáit (colectiacosticaacsinte.eu). A fényképész Slobozán, egy délkelet-romániai kisvárosban nyitotta meg műtermét 1930-ban és főképp a két világháború között és a második világháborúban készített rengeteg fotografiát. A képei sokáig egy faskamrában hányódtak, ahol még a mai napig is elő-előkerül egy-egy fotó, amelyen fiatal házások, énekesek, bojárók, katonák, parasztok láthatók, hol német, hol román népviseletben, egyenruhában, temetésen, esküvőn. Az üvegnegatívok a Ialomițai megyei múzeumban vannak, és ezekből készült a több mint nyolcezer digitális másolat, amelyeket már több külföldi multimédia-művész is feldolgozott, kiszínezett, és dokumentumfilm is készül a képekből. (Mandarchiv.hu)

AZ ÉV VÉGÉN TÁVOZIK A BELVEDERE IGAZGATÓJA

¶ Az osztrák kulturális miniszter bejelentette, hogy hivatali visszaélés és a belső szabályzat sorozatos megsértése miatt a Belvederét (Österreichische Galerie Belvedere) tizedik éve vezető, második ciklusát töltő Agnes Husslein-Arco szerződését nem újítják meg. A vád szerint az intézményt sikeresen vezető igazgató tizenhárom-harmincezer euró értékben könyveltetett el számlákat magánkiadásokra. A vitatott számlák nagyrészt útiköltségekre vonatkoztak, Husslein-Arco ugyanis nyaranta karintiai

nyaralójából irányította az intézményt. A kuratórium elbocsátotta a gazdasági vezetőt, akit bűnpártolással vádolnak, és lemondott a kuratórium elnöke is. A történetek után a miniszter általában is újra akarja szabályozni a közgyűjtemények szervezeti struktúráját és vezetőik javadalmazását. (artPortal)

A VILÁG LEGRÉGEBBI PAPIRUSZA ÉS KORÁNJA

¶ Korabeli építési naplóként is értelmezhető az a több ezer éves feljegyzés, melyet most közzétett a kairói Egyiptom Múzeum. A hieroglifákkal írt napló szerzője munkafelügyelő volt, aki kétszáz férfiból álló csoportot irányított a gízai Nagy Piramis építéskor. A leletet a Vörös-tenger Wadi al-Jarf nevű öblénél találták meg, 4500 éves kora miatt a legrégebb papirusznak számít, ami valaha előkerült. A Birminghami Egyetem könyvtárában viszont 1370 évesre becsült Koránt találtak, valószínűleg a legelsőt az összes fennmaradt példány közül. Kora, különleges pergamenlapjai és a kézírás alapján egyes iszlámszakértők azt is lehetségesnek tartják, hogy ez egyenesen Abu Bakr, az első kalifa személyes Koránja volt. (MC)

NAGYVÁRAD SAJÁT KEZELÉSBE VESZI A ZSINAGÓGÁT ÉS MÁS INGATLANOKAT

¶ A városháza veszi át a nagyváradi ortodox zsinagóga kezelését, miután a nagyváradi zsidó hitközség szerződést bontott a Körösvidéki Múzeummal, és a helyi önkormányzathoz fordult segítségért. A hitközség a múzeummal partnerségben az Egyesült Államok

nagykövetségétől kapott 129 ezer euróból kezdte el a rendkívül romos állapotban lévő ingatlan felújítását, ám a pénz nem volt elég mindenre. Az épület most harminc évre az önkormányzat ingatlankezelő igazgatóságához került, amely magára vállalta az épület felújítását, illetve azt, hogy kezdeményezi a zsinagóga műemlékké nyilvánítását, és a felújítás után a nagyváradi és a Bihar megyei zsidó közösség múzeumát alakítják ki benne. A nagyváradi önkormányzat továbbá saját kezelésébe vette át az egykori László király szabadkőműves páholy székhelyét – ahol a szabadkőműveséget bemutató múzeumot hoznak létre – és az egykori lovardát is, amelyet szintén felújítanak. (Krónika.ro)

LEKÖSZÖN A DÍJNYERTES MÚZEUM IGAZGATÓJA

¶ Öt év után leköszön posztjáról Martin Roth, a londoni Viktória és Albert Múzeum igazgatója, akinek hivatali ideje alatt az év múzeumává választották az intézményt, és látogatói rekord is született; a német szakember azonban nagyon aggódik a jövő miatt, mivel a brit EU-tagságról tartott népszavazás után a múzeum potenciális támogatói levélben „kérték a tervek befagyasztását”. A Viktória és Albert Múzeumot tavaly rekordot jelentő 3,9 millióan keresték fel, és az intézmény lett idén az év múzeuma Nagy-Britanniában. Az Art Fund művészeti alapítvány elismerése a világ legnagyobb pénzjutalommal járó (százezer fontos, azaz 3,67 millió forintos) múzeumi és Nagy-Britannia legjelentősebb művészeti díja. Roth igazgatósága alatt számos kiállítótermet renováltak, várhatóan jövőre fejeződnek be

a bővítési munkálatok, és egy fiókinézmény is nyílik 2018-ban Dundee-ban. (MTI)

ÚJJÁÉPÍTÉSRE AJÁNLOTTÁK EGYNAPI BEVÉTELÜKET AZ OLASZ MÚZEUMOK

¶ A közép-olaszországi földrengésben rombdólt kulturális javak újjáépítésére felajánlott bevételek hallatán az ilyenkor szokásosnál kétszer többen keresték fel az olaszok a múzeumokat vagy régészeti látványosságokat, és csak az állami múzeumokban 610 ezer euró (190 millió forint) gyűlt össze az újjáépítésre. A szolidaritási akcióhoz csatlakoztak önkormányzati, egyházi és magánmúzeumok is. A megrongálódott vagy elpusztult épületek között majdnem háromszáz felbecsülhetetlen értékű emlékhely van. Szerencsére néhány értékes műkincset sikerült kimenteni a romok közül, például Cola dell'Amatrice 16. századi reneszánsz festő egy jelentős alkotását, valamint a 15. századi ötvösművészet három remekművét. Épségben sikerült megmenteni a torinói lepel egy másolatát is az Arquata del Tronto nevű, a földrengésben erősen megrongálódott város templomából. (MTI)

RESTITÚCIÓS DÖNTÉSEK EURÓPÁBAN ÉS KALIFORNIÁBAN

¶ Többéves tárgyalássorozat lezárásaként az Olasz Kulturális Minisztérium és a koppenhágai Ny Carlsberg Glyptotek vezetői aláírták a megállapodást, amely többek között felbecsülhetetlen értékű ókori műtárgyak Olaszországnak való visszaszolgáltatását tartalmazza. A restitúció egyebek mellett egy Kr. e. 8. századi

fejedelmi sírleletet érint, amely illegális ásatásból került elő. A pasadenai Norton Simon Múzeumnak ítélte a bíróság két Göring által elkobzott festményt a tíz éve tartó tulajdonjogi vitában. Az indoklás szerint az eredeti tulajdonos műkereskedése a háborút követően nem kért kártérítést a művek után, ezért a családja gyakorlatilag lemondott a műtárgyak visszaigényléséről. Az idősebb Lucas Cranach által 1530 körül festett képek értékét huszonnégymillió dollárra becsülték 2006-ban. (MC)

ELŐKERÜLT EGY ELRABOLT DALÍ-FESTMÉNY

¶ Kalandos úton került meg két festmény, amelyeket egy holland múzeumból raboltak el hét éve. Dalí 1941-es, a dajkáját ábrázoló képét, az *Ifjúkort* (Adolescencia), illetve Tamara de Lempicka 1929-es, *La Musicienne* (A zenésznő) című alkotását még 2009-ben rabolták el a spanbroeki Scheringa múzeumból, fényes nappal, a látogatókra is fegyvert fogva. A képek aztán valamikor fizetség gyanánt egy bűnbandához kerültek, ám a banda nem akarta, hogy a képek megromlása vagy eladása miatt találják bűnösnek őket, és közvetítő útján felvették a kapcsolatot egy műalkotásokra specializálódott nyomozóval. (MTI)

IZRAELI KÖNYVTÁRBA KERÜLT KAFKA HAGYATÉKA

¶ Sokéves jogi hercehurca után az izraeli legfelsőbb bíróság kimondta a végső szót: Max Brod és Franz Kafka irodalmi hagyatéka a jeruzsálemi Izraeli Nemzeti Könyvtárba kerül, és megtekinthető lesz. Kafka arra kérte

barátját, hogy halála után olvasatlanul égesse el kéziratait, de Brod ezt nem volt képes megtenni, sőt ki is adta a műveket, világhírűvé téve az író. Brod a második világháború előtt az akkori Palesztinába költözött és Tel-Avivban telepedett le. Halála előtt titkárnőjére bízta saját maga és Kafka irodalmi hagyatékát, azzal a kéréssel, hogy majd adja át őket egy izraeli tudományos intézetnek, ám a nő ezt nem tette meg. Az Izraeli Nemzeti Könyvtár sok évig tartó küzdelemmel végül bírósági úton elérte, hogy – szerintük Brod végakaratóval összhangban – a gyűjtemény az intézményhez kerüljön. (MTI)

TÚLSÁGOSAN SIKERESEK A DÁN AMATŐR RÉGÉSZEK

¶ A dán törvények szerint minden feltárt történelmi lelet az állam tulajdonát képezi, de felfedezőjük anyagi kárpótlásra számíthat átadásukért. A beküldött leletek megugró száma miatt jelenleg az amatőr régészek két és fél évet is várakozhatnak a pénzükre, mivel a múzeumok nem győzik a feltárt leletek feldolgozását, melyek száma 2015-ben majdnem elérte a tízezret. Mindez tavaly 4,2 millió dán korona (178 millió forint) kifizetését jelentette az amatőr régészek részére. Az elmúlt időszakban feltárt jelentős dán leletek között volt a valaha megtalált legnagyobb viking aranyékszerkészlet, egy, a kereszténység Dániába érkezésének történetét új megvilágításba helyező ezeregyszáz éves feszület, bronzkori napimádó papkirályok által használt kétezer darabos aranyspirál-gyűjtemény, valamint egy kétszázötven éve eltűnt nagyméretű rúnakő is, amely egy földműves udvarából került elő. (MTI)

Az energia körbevesz

group

m

v

m

Közös energiánk. Közös sikerünk.

